

ՆԱՐԵԿ
ԱՂՕԹԱՄԱՏԵԱՆ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻՈՅ

Բան Է.

Ա.— Եւ որպէսզի փրկուելու վստահութիւնը իսպառ չկտրեմ, եւ անգէն մնալով չմատնուիմ այսքան աներեւոյթ հակառակորդներու, որոնք ուրիշ բան չեն՝ եթէ ոչ ինքնաբերաբար ծնած, բուսած ընտանի թշնամիներ, զորս վերը ահաւոր պատկերի մը մէջ նկարագրեցի, այդ բազմամբոյի հզօր մարտիկներուն դէմ հիմա պիտի ցուցնեմ նաեւ աստուածային, ամենայադէպ, անպարտելի եւ զօրեղ ախոյաններ, որոնք թէեւ անմատչելի ծառերու դժուարակութեամբ պտուղներ, եւ, իբր անկոյս ճամբաներու վրայ ձեռք բերուած տաժանալից արդիւնքներ, ծնունդ են կսկծեցնող դժուարութեանց, բայց իբր ներգործութիւն՝ դիւրաւ կ'արդիւնաւորուին. վասնզի կաթիլ մը արցունքը կը ցամքեցնէ բանսարկուին չար զօրքերուն բոլոր գունդերը, ինչպէս քիչ մը ձեռք կամ սատակիչ շիր մը թիւնը, երբ հողին մէջ սողացող բազմոտանի ճճիներուն կամ որդերուն վրայ կը թափուի. ու հեծող սրտի պզտիկ բայց հոգիէն ելած հառաչանքը կը նմանի արեւին խառնուած հարաւային ջերմ շունչին, որ կը հալեցնէ սառնամանիքներու սաստկութիւնը: Այս ճճիներուն պէս, մեղքերն ալ որքան դիւրութեամբ կը ծնին, այնքան դիւրութեամբ ալ կը մեռնին:

Բ.— Բայց ես երբեք պիտի չդադրիմ կսկծեցուցիչ խօսքերով դատապարտելէ իմ արդէն դատապարտուած անձս. պիտի չդադրիմ պարսելէ իմ յանցապարտ անձս, իբրեւ վնասաւոր եւ փրկութեան անհամոզելիօրէն անընդունակ մէկը, որ մինչ մէկ կողմէ իր նեղիչներէն մի քանին կը սատկեցնէ, միւս կողմէ ուրիշներուն կենդանութեան ոյժ կու տայ, իր հոգիին կորուստին համար: — Ես դառնաճիւղ տունկ մըն եմ՝ անառակ վարքի գարշուրիւնը ծաղկեցնող. ապականաբեր եւ մահառիթ ողկոյզներ արտադրող բարունակն եմ, որ կորուստի գինին երկնեցի. Քանանու զաւակն եմ, եւ ո՛չ Յուդայի, ինչպէս կըսէ Մեծն Դանիէլ(1). Գեհէնի՛ որդի եմ եւ ո՛չ արքայութեան. դժոխքին ժառանգն եմ եւ ո՛չ փափաքելի փառքին. տանջանքի՛ նիւթ եմ եւ ո՛չ հանգիստի: Ապերախտ՝ բազմերախտիդ առջեւ. ապաշնորհ՝ բազմապարզելիդ հանդէպ. միշտ մեղաւոր՝ երկայնամիտիդ առջեւ. բարերարիդ քաղցրութեան դառնացուցի՛չն եմ ես: Չար ու վատ ծառան եմ, ըստ տէրունեան յանդիմանութեան. իմաստո՛ւն եմ՝ չարիք գործելու համար, ըստ Եսայիի նախասացութեան(2). Ժիր՝ զազրելի եւ ժանտ գործելու համար. փութկոտ՝ Տէրը բարկացնելու, աշխոյժ՝ սատանայական գիւտեր ընելու եւ ամէն օր Արարիչը վշտացնելու համար. թոյլ՝ բարի գործերու թոհիչքի, ծոյլ՝ երանութեան վիճակ ընտրելու. դանդաղ՝ խոստացուած դիտումներու մասին, երկչոտ՝ կարեւոր եւ օգտակար պէտքերու վերաբերմամբ, երախտամոռաց եւ տիրադրուժ պաշտոնեա՛ն եմ ես:

Գ.— Վա՛յ մեղաւոր անձիս, որ Արարիչս բարկացուցի. վա՛յ կորուստի որդիիս, որ կենդանութեան պարզելը մոռցայ. վա՛յ անհատուցանելի բիրաւոր քանքարներու

պարտականիս. վա՛յ դժնեայ մեղքերու ծանրակիր բեռնաւորիս. որ պիտի չկրնամ
հանգստարանին դառնալ. վա՛յ տէրունական պարտքերով ծանրաբեռնեալիս, որ պիտի
չկրման ներկայանալ Հօրին. վա՛յ եղեգի եւ խռիւի պէս դիւրավառ նիւթիս, որ պիտի տոչորիմ
դժոխքին մէջ. վա՛յ ինծի՝ յիշելուս համար միայն թէ Աստուծոյ բարկութեան նետերը այրիչ
տարրերով են շինուած. վա՛յ յիմարութեանս, որ չհասկցայ թէ ծածուկ պահած մեղքերս
հրապարակաւ պիտի յայտնուին. վա՛յ ամբարիշտիս, որ միշտ եւ անդադար չարութեան
ոստայն կկեցի(3). վա՛յ մարմինս անմահ որդերու իբրեւ կերակուր պարարողիս. ինչպէ՛ս
պիտի համբերեմ թունաւոր կտտողներուն. վա՛յ ինծի, երբ մահուան բաժակը խմեմ. ի՞նչպէս
պիտի կրեմ յաւիտենական տուգանքը: Վա՛յ ինծի, երբ անարժան հոգիս եղկելի մարմինէս
զատուի. ի՞նչպէս պիտի ներկայանամ ճշմարիտ դատաւորին. վա՛յ ինծի, երբ լապտերներուն
իւղը նուազի. վասնզի անգամ մը մարելէ վերջ ա՛լ չեն վառիր. վա՛յ ինծի՝ շփոթեցնող այն
տագնապին համար, զոր պիտի պատճառէ պակուցիչ երկիւղը, երբ առագաստին մուտքը
փակուի. վա՛յ ինծի, երկնաւոր թագաւորին վճիռով կնքուած դողացնող եւ սարսափելի
խօսքերու այն ահաւոր պատգամին համար թէ՛ Չեմ ճանչնար քեզ:

Բառարան

Ինքնաբերաբար - Բնական բերումով, հետեւողաբար
Բարունակ - Նոր ճիւղ, շառաւիղ
Նախասաց - Առաջուց ըսուած, մարգարէացած
Ժիր - աշխոյժ
Զազրելի - Զգուելի, գարշելի:
Ժանտ - Դաժան, անգութ, վայրագ, չարասիրտ, թունաւոր
Երախտամոռաց - Բարիքը մոռցող, ապերախտ
Քանքար - Ձիրք, տաղանդ
Տիրադրուծ - Իր տէրը ուրացող
Պարարել - Կշտացնել, լիացնել
Պակուցիչ - Սարսափելի, ահարկու
Երկիւղ - Վախ, պատկառանք, սարսափ